

DERS TANITIM ve UYGULAMA BİLGİLERİ

Dersin Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U+L (saat/hafta)	Türü (Z / S)	Yerel Kredi	AKTS
Pazar, Devlet ve Toplum	PSIR 357	Bahar	03+00+00	Seçmeli	3	6
Akademik Birim:	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi					
Öğrenim Türü:	Örgün Eğitim					
Ön Koşullar	Yok					
Öğrenim Dili:	İngilizce					
Dersin Düzeyi:	Lisans					
Dersin Koordinatörü:	--					
Dersin Amacı:	<p>Bu dersin amacı Türkiye'de piyasa, devlet ve toplum arasındaki ilişkileri analiz etmektir. Sosyal bilimlerin siyaset bilimi, iktisat, sosyoloji gibi disiplinlere bölünmesi devlet, piyasa ve toplumun bütüncül bir analizini engellemiştir. Bu derste kullanılan ekonomi politik yaklaşım bu olgular arasındaki içsel ilişkileri açığa çıkararak bahsedilen sorunu aşmaya çalışacaktır. Ders üç bölümden oluşmaktadır: Teori, tarih ve güncel dinamikler. İlk olarak, öğrenciler temel teorik yaklaşımlar olan klasik siyasal iktisat, neo-klasik iktisat, Keynezyen ve Marksist paradigmalara tanışacaklar. İkinci bölümde, Osmanlı İmparatorluğu'nun son demlerinden günümüze kadar devlet toplum ilişkilerindeki temel dönüşümler analiz edilecektir. Bu uzun tarih siyasal sistem ile birikim rejimindeki dönüşümlere göre dönemlere bölünerek incelenecektir. Türkiye'nin ekonomi politik tarihi uluslararası bağlamda öne çıkan Keynesçilik, ulusal kalkınmacılık, neo-liberal dönüşüm, küreselleşme, finansallaşma, krizler gibi dinamikler de göz önüne alınarak tartışılacaktır. Üçüncü bölümde Türkiye ekonomisi politisinin refah rejimi, sınıf, emek, yoksulluk, toplumsal cinsiyet, kalkınma gibi güncel dinamikleri derinlemesine incelenecektir.</p> <p>Bu ders Türkiye'nin ekonomi politisini tarih, iktisat, siyaset bilimi, sosyoloji, uluslararası ilişkileri içeren interdisipliner bir yaklaşım ile inceleyerek öğrencilerin bütüncül düşüncelerine katkıda bulunacaktır. Bu dersin eğitim felsefesi farklı kaynaklardan bilgi edinmenin önemini vurgulamaktadır. Akademik makale ve kitapları okumak öğrenme deneyiminin merkezinde yer alsa da, bunu tamamlayıcı çeşitli aktiviteler ve kaynaklar da bulunmaktadır. Bir film-belgesel izleyip tartışmak, müze ziyaret etmek, akademik bir konferansa katılmak, bilimsel dergileri incelemek, ilgili kurumların internet sitelerini ve raporlarını okumak Türkiye'nin ekonomi politisini anlamak için önemli aktivitelerdir.</p>					
Dersin İçeriği:	<p>I. Bölüm: Teori 1 Giriş 2 Ekonomi Politikin Temelleri</p> <p>II. Bölüm: Tarih 3 Osmanlı İmparatorluğu'nun Mirası 4 Genç Cumhuriyet, 1923-1945 5 Savaş Sonrası Liberalleşme, 1946-1960 6 Planlı Kalkınma, 1960-1980 7 Neo-Liberal Dönüşüm, 1980-2000 8 Finansallaşma, 2001-2013 9 Günümüzde Türkiye'nin Ekonomi Politigi</p> <p>III. Bölüm: Güncel Dinamikler 10 Refah Rejimi 11 Sınıf ve Emek 12 Toplumsal Cinsiyet, Kalkınma ve Yoksulluk 13 Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler</p>					
Dersin Öğrenme Çıktıları (ÖÇ):	<ul style="list-style-type: none"> 1- Ekonomi Politikin kavramları, teorileri ve yaklaşımlarını anlamak, tanımlamak ve açıklamak 2- Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomi politik dinamiklerinin tarihsel gelişimini ve güncel durumunu bilmek ve açıklamak 3- Ekonomi politik yazınına dair ileri düzeyde bilgi sahibi olmak 4- Ekonomi politik ile siyaset bilimi, iktisat, sosyoloji, uluslararası ilişkiler disiplinleri arasındaki ilişkileri anlamak					
Dersin Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Ders anlatım, ödev, sunum, final projesi					

HAFTALIK PROGRAM

Hafta	Konular	Ön Hazırlık
1	Giriş	-Hill, R., and Myatt, T. (2010). The economics anti-textbook: A critical thinker's guide to microeconomics. Halifax: Fernwood Publishing, pp. 1-26.
2	Ekonomi Politîğın Temelleri	-Wolff, R. D., and Resnick, S. A. (2012). Contending economic theories: Neoclassical, Keynesian, and Marxian. Cambridge: The MIT Press, pp. 1-49. -Wood, E. M. (1981). The Separation of the Economic and the Political in Capitalism. New Left Review, 127, 66-95.
3	Osmanlı İmparatorluğu'nun Mirası	-Pamuk, Ş. (2004). Institutional Change and the Longevity of the Ottoman Empire, 1500-1800. Journal of Interdisciplinary History, XXXV(2), 225-247. -Mardin, Ş. (1973). Center-Periphery Relations: A Key to Turkish Politics? Daedalus, 102(1), 169-190. -Heper, M. (1980). Center and Periphery in the Ottoman Empire: With Special Reference to the Nineteenth Century. International Political Science Review, 1(1), 81-105.
4	Genç Cumhuriyet	Keyder, Ç. (1979). The Political Economy of Turkish Democracy. New Left Review, 115, 3-44. -Yalman, G. L. (2002). "State and Bourgeoisie in Historical Perspective: A Relativist Paradigm or A Panoply of Hegemonic Strategies?" In N.Balkan & S. Savran (Eds.), The Politics of Permanent Crisis: Class, State and Ideology in Turkey, New York: Nova Science Publishers.
5	Savaş Sonrası Liberalleşme	-Öniş, Z., and Şenses, F. (2007). Global dynamics, domestic coalitions and a reactive state: Major policy shifts in post-war Turkish economic development. ODTÜ Gelişme Dergisi, 34, 251-286.
6	Planlı Kalkınma	-Milor, V. (1990). The Genesis of Planning in Turkey. New Perspectives on Turkey, 4, 1-30. *Pamuk, Ş. (2008). Economic change in twentieth-century Turkey: Is the glass more than half full? In R. Kasaba (Ed.), The Cambridge History of Turkey (pp. 266-300). Cambridge: Cambridge University Press
7	Neoliberal Dönüşüm	-Tünay, M. (1993). "The Turkish New Right's Attempt at Hegemony" in A. Eralp, M. Tünay, and B. Yeşilada (Eds.) The Political and Socioeconomic Transformation of Turkey (pp. 11-30). Westport: Praeger. -Öniş, Z. (2004). Turgut Özal and His Economic Legacy: Turkish Neo-Liberalism in Critical Perspective, Middle Eastern Studies, 40(4), 113-134. -Cizre-Sakalhoğlu, Ü., and Yeldan, E. (2000). Politics, Society and Financial Liberalization: Turkey in the 1990s. Development and Change, 31, 481-508. -Bedirhanoğlu, P., and Yalman, G. L. (2010). "State, Class and Discourse: Reflections on the Neoliberal Transformation in Turkey." In A. Saad-Filho and G. Yalman (Eds.), Economic Transitions to Neoliberalism in Middle Income Countries (pp. 107-127). London: Routledge.
8	Finansallaşma	-Bahçe, S., et al. (2016). "Financialisation and the Financial and Economic Crises: The Case of Turkey." In E. Hein, D. Detzer,

		and N. Dodig (Eds.), <i>Financialisation and the Financial and Economic Crises</i> (pp. 275-298). Cheltenham: Edward Elgar. -Yeldan, E., and Ünüvar, B. (2016). An Assessment of the Turkish Economy in the AKP Era. <i>Research and Policy on Turkey</i> , 1(1), 11-28. -Akyüz, Y. and Boratav, K. (2003). The Making of the Turkish Financial Crisis. <i>World Development</i> , 31(9), 1549-1566. -Karaçimen, E. (2014). Financialization in Turkey: The Case of Consumer Debt. <i>Journal of Balkan and Near Eastern Studies</i> , 16(2), 161-180.
9	Günümüzde Türkiye'nin Ekonomi Politikası	-Buğra, A., and Savaşkan, O. (2012). Politics and class: The Turkish business environment in the neoliberal age. <i>New Perspectives on Turkey</i> , 46, 27-63. -Öniş, Z. (2019). Turkey under the challenge of state capitalism: the political economy of the late AKP era. <i>Southeast European and Black Sea Studies</i> , 19(2), 201-225. -Orhangazi, Ö. (2019). Türkiye Ekonomisinin Yapısal Sorunları, Finansal Kırılganlıklar ve Kriz Dinamikleri. <i>Mülkiye Dergisi</i> , 43(1), 111-137. -Akçay, Ü., and Güngen, A. R. (2019). The Making of Turkey's 2018-2019 Economic Crisis. Institute for International Political Economy Berlin Working Paper, No. 120/2019. -Madra, Y. M., and Yılmaz, S. (2019). Turkey's Decline into (Civil) War Economy: From Neoliberal Populism to Corporate Nationalism. <i>The South Atlantic Quarterly</i> , 118(1), 41-59. -Taymaz, E., and Voyvoda, E. (2012). Marching to the Beat of a Late Drummer: Turkey's Experience of Neoliberal Industrialization since 1980. <i>New Perspectives on Turkey</i> , 47, 83-113.
10	Refah Rejimi	-Buğra, A., and Keyder, Ç. (2006). The Turkish welfare regime in transformation. <i>Journal of European Social Policy</i> , 16(3), 211-228. -Aybars, A. İ., and Tsarouhas, D. (2010). Straddling Two Continents: Social Policy and Welfare Politics in Turkey. <i>Social Policy & Administration</i> , 44(6), 746-763. -Eder, M. (2010). Retreating State? Political Economy of Welfare Regime Change in Turkey. <i>Middle East Law and Governance</i> , 2(2), 152-184.
11	Sınıf ve Emek	-Orhangazi, Ö. (2019). 2000'li Yıllarda Yapısal Dönüşüm ve Emek Durumu. <i>Çalışma ve Toplum</i> , 60(1), 325-348. -Ercan, F., and Oğuz, Ş. (2015). From Gezi Resistance to Soma Massacre: Capital Accumulation and Class Struggle in Turkey. <i>Socialist Register</i> , 51, 114-135. -Uzgören, E. (2014). Globalisation and trade unions in Turkey: Two class strategies in countering neo-liberal restructuring. <i>METU Studies in Development</i> , 41, 441-464. -Adaman, F., Buğra, A., and Insel, A. (2009). Societal Context of Labor Union Strategy: The Case of Turkey. <i>Labor Studies Journal</i> , 34(2), 168-88. -Yalman, G. L., and Topal, A. (2019). Labour Containment Strategies and Working Class Struggles in the Neoliberal Era: The Case of TEKEL Workers in Turkey. <i>Critical Sociology</i> , 45(3), 447-461.
12	Toplumsal Cinsiyet, Yoksulluk ve Kalkınma	-Altan-Olcay, Ö. (2014). Entrepreneurial Subjectivities and Gendered Complexities: Neoliberal Citizenship in Turkey. <i>Feminist Economics</i> , 20(4), 235-259. -İlkaracan, İ. (2012). Why so Few Women in the Labor

		Market in Turkey? Feminist Economics, 18(1), 1-37. -Dildar, Y. (2015). Patriarchal Norms, Religion, and Female Labor Supply: Evidence from Turkey. World Development, 76, 40-61. -Dedeoğlu, S. (2010). Visible Hands-Invisible Women: Garment Production in Turkey. Feminist Economics, 16(4), 1-32. -Şenses, F. (2008). Missing links in poverty analysis in the age of neoliberal globalization: some lessons from Turkey. New Perspectives on Turkey, 38, 61-81.
13	Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler	-Yalman, G. L., and Göksel, A. (2017). Transforming Turkey? Putting the Turkey-European Union Relations into a Historical Perspective. Uluslararası İlişkiler, 14(56), 23-37. -Öniş, Z., and Kutlay, M. (2013). Rising Powers in a Changing Global Order: the political economy of Turkey in the age of BRICS. Third World Quarterly, 34(8), 1409-1426. -Öniş, Z., and Bakır, C. (2007). Turkey's Political Economy in the Age of Financial Globalization: The Significance of the EU Anchor. South European Society and Politics, 12(2), 147-164.
14	Genel Değerlendirme	

Kadir Has Üniversitesi'nde bir dönem 14 haftadır, 15. ve 16. hafta sınav haftalarıdır.

ZORUNLU ve ÖNERİLEN OKUMALAR

Önerilen Ek Okumalar:

- Boratav, K. (2018). Türkiye İktisat Tarihi: 1908-2015. Ankara: İmge Kitabevi.
- Berkes, N. (2018). Türkiye İktisat Tarihi. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Orhangazi, Ö. (2020). Türkiye Ekonomisinin Yapısı. Ankara: İmge Kitabevi.
- Kepenek, Y., and Yentürk, N. (2016). Türkiye Ekonomisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Şenses, F. (2017). İktisada Farklı Bir Giriş. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Aydın, Z. (2005). The Political Economy of Turkey. London: Pluto Press.
- Keyder, Ç. (1987). State and Class in Turkey. London: Verso.
- Heper, M. (1985). The State Tradition in Turkey. North Humberstone: Eothen Press.
- Yeldan, E. (2006). Küreselleşme Sürecinde Türkiye Ekonomisi: Bölüşüm, Birikim ve Büyüme. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Buğra, A. (1994). State and Business in Modern Turkey: A Comparative Study. Albany: State University of New York Press.
- Bora, T., Bora, A., Erdoğan, N., and Üstün, İ. (2011). "Boşuna mı Okuduk?" Türkiye'de Beyaz Yakalı İşsizliği. İstanbul: İletişim Yayınları (selections).
- Erdoğan, N. (Ed.) (2016). Yoksulluk Halleri: Türkiye'de Kent Yoksulluğunun Toplumsal Görünümleri. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Akça, İ., Bekmen, A., and Özden, B. A. (Eds.) (2014). Turkey Reframed: Constituting Neoliberal Hegemony. London: Pluto Press.
- Mütevelliioğlu, N., and Sönmez, S. (Eds.) (2009). Küreselleşme, Kriz ve Türkiye'de Neoliberal Dönüşüm. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Heper, M., and Sayarı, S. (Eds.) (2012). The Routledge Handbook of Modern Turkey. New York: Routledge.
- Yalman, G. L., Marois, T., and Güngen, A. R. (Eds.) (2016). The Political Economy of Financial Transformation in Turkey. Routledge: London.
- Yalman, G. L. (2009). Transition to Neoliberalism: The Case of Turkey in the 1980s. İstanbul: İstanbul Bilgi University Press.
- Bağımsız Sosyal Bilimciler (2007). IMF Gözetiminde On Uzun Yıl, 1998-2008: Farklı Hükümetler Tek Siyaset. İstanbul: Yordam Kitap.
- Bağımsız Sosyal Bilimciler (2009). Türkiye'de ve Dünyada Ekonomik Bunalım, 2008-2009. İstanbul: Yordam Kitap.
- Bağımsız Sosyal Bilimciler (2015). AKP'li Yıllarda Emeğin Durumu. İstanbul: Yordam Kitap.
- Kolektif (2012-2018). İş Cinayetleri Almancağı. İstanbul: 1 Umut Yayınları.

DİĞER KAYNAKLAR

Uluslararası Akademik Dergiler:

Review of International Political Economy | New Political Economy | Contributions to Political Economy | European Journal of

Political Economy | International Journal of Political Economy | Socio-Economic Review | Capital and Class | Economy and Society | Finance and Society | Journal of Cultural Economy | Third World Quarterly | Millennium: Journal of International Studies | Business and Politics

Ulusal Akademik Dergiler:

BU Journal: Review of Social, Economic and Administrative Studies | METU Studies in Development | Ankara Üniversitesi SBF Dergisi | Mülkiye Dergisi | Siyasal: Journal of Political Sciences | Journal of Economy, Culture and Society | Uluslararası İlişkiler Dergisi | Çalışma ve Toplum | Toplum ve Bilim | Eğitim Bilim Toplum | Toplum ve Hekim | Praksis | Birikim | Emek Araştırma Dergisi | Politik Ekonomik Kuram | Fiscoeconomia | İktisat, İşletme ve Finans | İktisat Dergisi

Müzeler:

Cibali Tütün Fabrikası, Cibali, İstanbul | Osmanlı Bankası Müzesi, Karaköy, İstanbul | Rahmi M. Koç Müzesi, Hasköy, İstanbul | İş Bankası Müzesi, Eminönü, İstanbul | İş Bankası İktisadi Bağımsızlık Müzesi, Ulus, Ankara | Ziraat Bankası Müzesi, Ulus, Ankara | Türaş Müzesi, Tepebaşı, Eskişehir

İnternet Siteleri, Raporlar, Veriler:

Devlet

Türkiye Büyük Millet Meclisi: www.tbmm.gov.tr/

Sayıştay: www.sayistay.gov.tr/

Strateji ve Bütçe Başkanlığı: www.sbb.gov.tr/

Hazine ve Maliye Bakanlığı: www.hmb.gov.tr/

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası: www.tcmb.gov.tr/

Resmi Gazete: www.resmigazete.gov.tr/

Türkiye İstatistik Kurumu: www.tuik.gov.tr/

Uluslararası Kuruluşlar

IMF: <https://www.imf.org/en/Countries/TUR>

Dünya Bankası: <https://www.worldbank.org/tr/country/turkey>

OECD: <http://www.oecd.org/turkey/>

UNDP: <http://www.tr.undp.org/content/turkey/en/home.html>

Avrupa Komisyonu: https://www.ab.gov.tr/regular-progress-reports_46224_en.html

İşçi Sendikaları

DİSK: <https://disk.org.tr/category/diskten/yayinlar/>

Türk-İş: <http://www.turkis.org.tr/Kitaplarimiz-dy39>

İşveren Örgütleri

TİSK: <https://www.tisk.org.tr/>

TÜSİAD: <https://tusiad.org.tr/yayinlar/raporlar>

MÜSİAD: <http://www.musiad.org.tr/tr-tr/musiad-kitapligi>

ASKON: <https://www.askon.org.tr/>

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Sayı	Katkı Payı (%)
Katılım	14	10
Proje	1	40
Ödev	1	20
Sunum/Jüri	1	30
Total:	17	100

İŞ YÜKÜ HESAPLAMASI

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (saat)	Toplam İş Yükü (saat)
Ders Saati	16	3	48
Proje	1	35	35
Ödev	1	20	20

Sunum/Jüriye Hazırlık	1	22	22
Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler	1	25	25
Toplam İş Yüğü (saat):			150

1 AKTS = 25 saatlik iş yüğü

PROGRAM YETERLİLİKLERİ (PY) ve ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) İLİŞKİSİ

#	PY1	PY2	PY3	PY4	PY5	PY6	PY7	PY8	PY9	PY10	PY11	PY12
OC1												
OC2												
OC3												
OC4												

Katkı Düzeyi: 1 Düşük, 2 Orta, 3 Yüksek